

STEUNPUNT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

 Koning
Boudewijnstichting
Samen werken aan een betere samenleving



Telling dak- en thuisloosheid

Middenkust

MAART 2023

ONDERZOEKERS

Nana Mertens
Evelien Demaerschalk
prof. dr. Koen Hermans



Middenkust

28/10/22

50 meetellende organisaties

- Grote betrokkenheid van diverse diensten
- Hoog aantal dak- en thuisloze personen voor kleine regio
- Regio met aanwezigheid woonwagen- en vakantiewoningbewoners

getelde personen **1126**

778
volwassenen

348
kinderen



man

63,4%



vrouw

36,5%

X/?

0,1%

50 organisaties vulden in totaal 1098 vragenlijsten in. De onderzoekers verwijderden 320 dubbeltellingen en onvolledige vragenlijsten. 723 vragenlijsten zijn ingevuld door de hulpverlener/medewerker, 47 vragenlijsten zijn samen met de dak- of thuisloze persoon ingevuld. Voor 8 vragenlijsten is deze informatie onbekend. 14 organisaties namen deel aan de telling maar kenden op de teldag niemand die dak- of thuisloos is.

In het rapport geeft elke titel weer voor hoeveel personen de vraag werd ingevuld.

Percentages zijn berekend op basis van het aantal ingevulde antwoorden, dus exclusief de missende waarden.

De cijfers voor de groep Oekraïense vluchtelingen maken geen deel uit van de resultaten.

Deze cijfers vermelden we apart op p. 12.



Ingevulde vragenlijsten (# 1098)



Aantal dak- en thuisloze personen

ETHOS Light categorie	Volwassenen # 778	%	Waarvan mannen %	Waarvan vrouwen %	Kinderen # 348	%
1- in openbare ruimte	37	4,8	91,9	8,1	0	0,0
2- in noodopvang	23	3,0	82,6	17,4	0	0,0
3- in opvang en tijdelijk verblijf	121	15,6	57,0	43,0	129	37,1
4- in instelling	66	8,5	72,7	27,3	8	2,3
5- in niet-conventionele ruimte (garage, tent,...)	70	9,0	61,4	37,1	31	8,9
6- bij familie of vrienden	339	43,6	61,4	38,6	101	29,0
7- in woning met dreigende uithuiszetting	106	13,6	57,5	42,5	78	22,4
situatie 28/10 onbekend, dak- of thuisloosheid bevestigd	16	2,1	68,8	31,3	1	0,3

83 ACUUT DAKLOOS

10,9% van de getelde personen is acut dakloos. Zij verblijven op straat, in de nachtopvang, in een auto of vrachtwagen, in een kraakpand, in een garage of in een tent. De meerderheid van deze groep is man (85,4%).

In het doorgroeihuis van Oostende waren 22 plaatsen bezet op de telnacht. Eén persoon verbleef in de noodopvang buiten de regio Middenkust.

69 HOUSING FIRST

9,7% van de getelde personen is langer dan 2 jaar dak- of thuisloos en kampt met een (vermoedelijke) verslavings- en/of een (vermoedelijke) mentale problematiek.

Zij verblijven voornamelijk bij familie of vrienden (34,8%) en in opvang en tijdelijk verblijf (17,4%). De personen die tot deze doelgroep Housing First behoren zijn voornamelijk mannen (72,5%).

149 JONGVOLWASSENEN

19,2% van het aantal getelde personen is 16-25 jaar.

Zij verblijven voornamelijk bij familie of vrienden (55,7%) en in opvang en tijdelijk verblijf (16,8%). Minder dan de helft van de jongvolwassenen is vrouw (40,3%).

184 MET DIRECT BETROKKEN KINDEREN

Bij 184 dak- en thuisloze personen (24,2%) zijn in totaal 348 minderjarige kinderen direct betrokken. Zij delen dezelfde verblijfplaats als hun ouder(s). Bij 62 personen gaat het om 3 of meer kinderen.

Bij 132 volwassenen zijn in totaal 227 kinderen indirect betrokken. Zij delen de verblijfplaats van hun dak- of thuisloze ouder(s) niet.

In opvang en tijdelijk verblijf (ETHOS Light 3, # 120)

Opvang en tijdelijk verblijf	Volwassenen # 120	%	Kinderen # 129	%
Crisisopvang (crisismeldpunt, ...)	4	3,3	1	0,8
Residentieel opvangcentrum (CAW, gezinsopvang, Huis Gerard)	44	36,7	49	38,0
Begeleid wonen (zonder huurcontract)	2	1,7	0	0,0
Vluchthuis	0	0,0	0	0,0
Woonst korte duur lokaal bestuur (doorgangs/noodwoning OCMW)	43	35,8	53	41,1
Woonst korte duur niet lokaal bestuur (Solidair Wonen, ...)	1	0,8	0	0,0
Hotel, jeugdherberg	5	4,2	0	0,0
Opvangcentrum buiten regio	9	7,5	22	17,1
Ander of onbekend	12	10,0	4	3,1

Voor 1 persoon ontbreekt de informatie over de verblijfplaats in opvang en tijdelijk verblijf.

"Het hoge aantal kinderen die met hun ouder(s) verblijven in opvang en tijdelijk verblijf valt op. Hun aantal is zelfs hoger dan het aantal volwassenen. We zien vaak grote gezinnen in deze groep."

In instelling (ETHOS Light 4, # 65)

2 personen verblijven in een andere instelling (bv. een CIG). Voor geen enkele persoon is de instelling onbekend, voor 1 persoon ontbreekt deze informatie.

Van de 32 personen (52,5%) die langer in de instelling verblijven wegens gebrek aan een woonoplossing, verblijven 9 personen in een psychiatrisch ziekenhuis/centrum, 8 personen in een LOI, 6 personen in een gevangenis, 5 personen in de jeugdhulp, 2 personen in een algemeen ziekenhuis, 1 persoon in Beschut Wonen en 1 persoon in een andere instelling.

5 kinderen verblijven samen met hun ouder(s) in een LOI, 2 kinderen in een psychiatrisch ziekenhuis/centrum en 1 kind in een andere instelling.



24
gevangenis
36,9%



4
algemeen
ziekenhuis
6,2%



14
psychiatrisch
ziekenhuis
21,5%



6
jeugdhulp
9,2%



3
beschut wonen
4,6%



12
lokaal
opvanginitiatief
18,5%



0
opvangcentrum
Fedasil



0
residentiële
drughulp

52,5% verblijft langer wegens gebrek aan woonoplossing

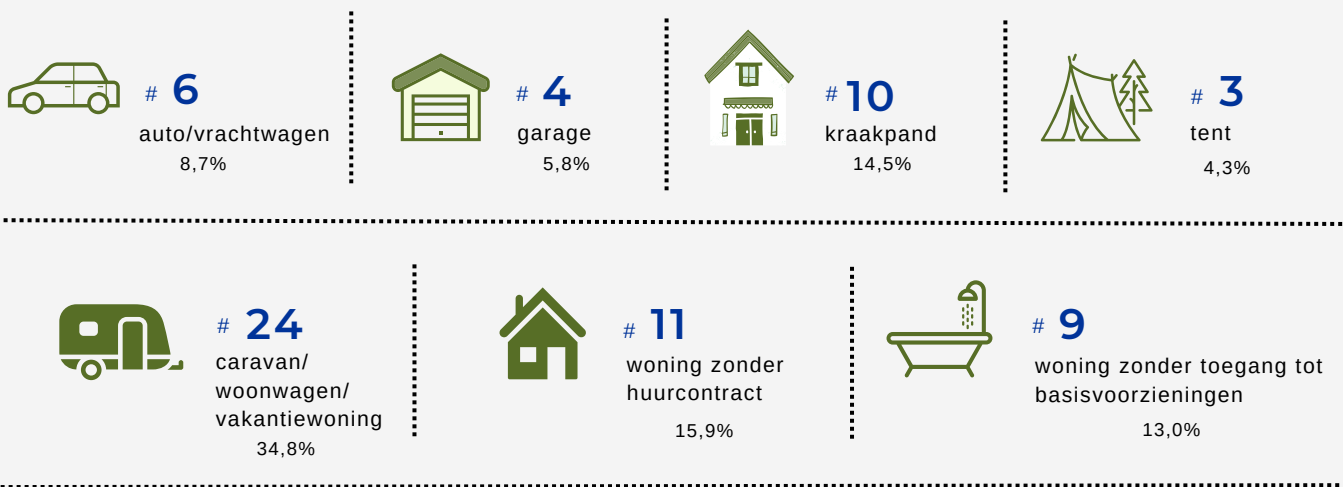
26,2% verlaat binnen de maand instelling zonder woonoplossing

In niet-conventionele ruimte (ETHOS Light 5, # 69)

2 personen verblijven in een andere niet-conventionele ruimte (bv. een boot). Voor 1 persoon ontbreekt deze informatie.

14 kinderen verblijven samen met hun ouder(s) in een woning zonder huurcontract, 10 kinderen in een caravan/woonwagen/vakantiewoning, 2 kinderen in een garage, 2 kinderen in een kraakpand, 2 kinderen in een wagen en 1 kind in een woning zonder toegang tot basisvoorzieningen.

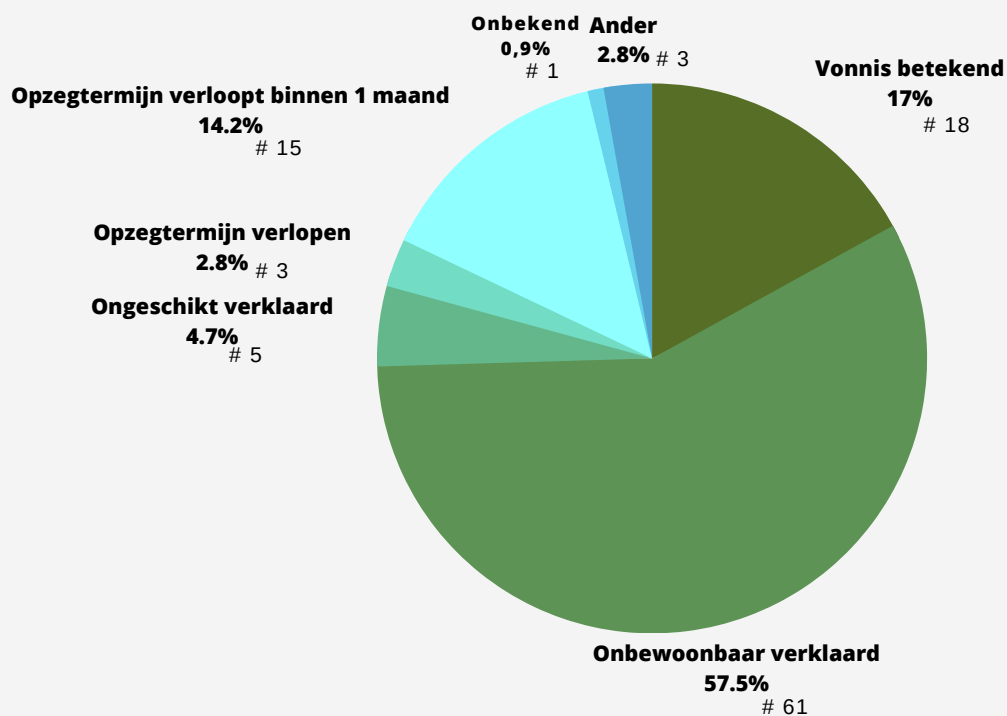
"Onze regio heeft enkele campings met bewoners in een precaire woonsituatie. Maar we hebben nog niet iedereen kunnen meetellen."



In woning met dreigende uithuiszetting (# 106)

38 kinderen verblijven samen met hun ouder(s) in een onbewoonbaar verklaarde woning, 20 kinderen in een woning met een verlopen opzegtermijn of een opzegtermijn die zal verlopen binnen de maand, 14 kinderen in een woning met betekend vonnis en 4 kinderen in een ongeschikt verklaarde woning. Voor 1 kind gaat het om een andere situatie. Voor 1 kind is deze informatie onbekend.

"In de periode van de telling was er een verhoogde controle op de woningkwaliteit in onze gemeente."



Verblijfplaats twee weken voor teldag

Naast de verblijfplaats van 27 op 28 oktober 2022 wordt ook de verblijfplaats twee weken voor de teldag in kaart gebracht. Er wordt aangegeven waar de persoon verbleef in de periode 14-27 oktober 2022. Aangezien de verblijfplaats in deze periode kan variëren, kunnen er per persoon meerdere verblijfplaatsen aangeduid worden. Onderstaande cijfers geven de verandering in verblijfplaats weer.



Verblijfplaats 2 weken voor teldag

		Verblijfplaats 2 weken voor teldag						
		in openbare ruimte	in noodopvang	in opvang en tijdelijk verblijf	in instelling	in niet-conventionele ruimte	bij familie of vrienden	in woning met dreigende uithuiszetting
1	in openbare ruimte	34	13	1	0	5	11	1
2	in noodopvang	11	22	0	0	2	6	0
3	in opvang en tijdelijk verblijf	9	13	105	3	1	13	0
4	in instelling	1	1	3	63	0	0	0
5	in niet-conventionele ruimte	8	1	1	1	67	10	0
6	bij familie of vrienden	26	23	9	3	13	332	5
7	in woning met dreigende uithuiszetting	0	0	1	1	0	2	103
	onbekend	6	6	0	2	2	8	0
	TOTAAL	95	79	120	73	90	382	109

In de twee weken voor de teldag brachten 95 personen minstens 1 nacht door in de openbare ruimte.

Verblijfplaats per gemeente

Leeswijzer

Deze tabel geeft een indicatie van het aantal dak- en thuisloze personen die op de teldag verbleven in de gemeente. De accuraatheid van deze cijfers hangt samen met:

- Aanbod voor dak- en thuisloze personen
- Aanwezigheid instellingen
- Participatie van de lokale diensten aan de telling

Per 1.000 inwoners

Kleine gemeente



Middelgrote stad



Grotere stad



"In onze gemeente kennen we veel jongeren met een verslavingsproblematiek die bij familie en vrienden verblijven."

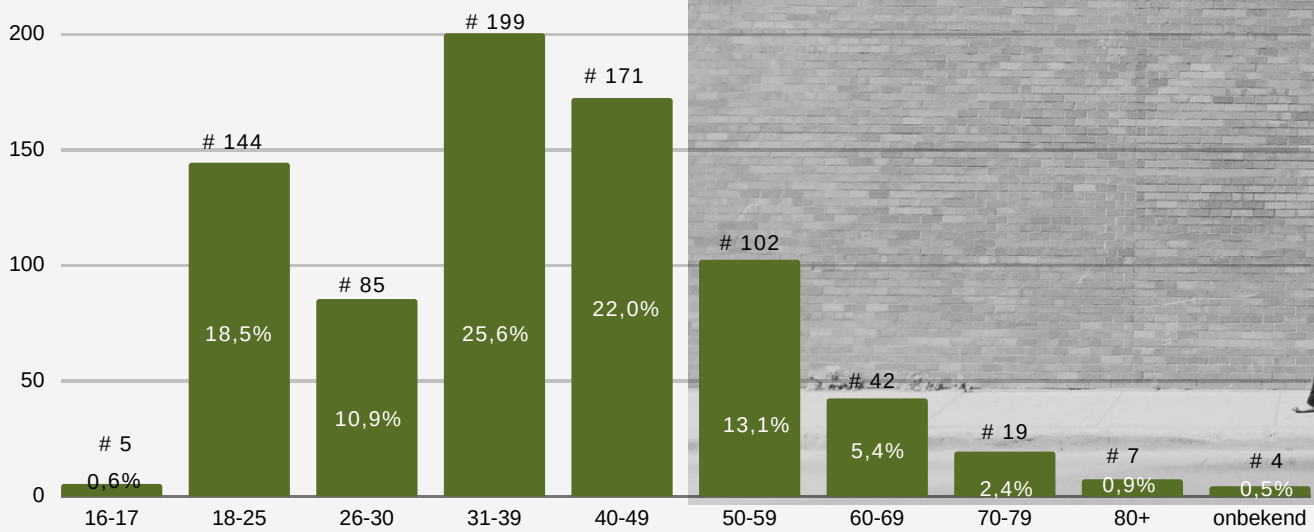
"Wij hebben een LOI in de gemeente en veel personen blijven na hun verblijf in het LOI in onze gemeente".

"De mate waarin een gemeente personen begeleidt die een verzoekschrift tot uithuiszetting krijgen, maakt deze groep zichtbaarder."

	in openbare ruimte	in noodopvang	in opvang en tijdelijk verblijf	in instelling	in niet-conventionele ruimte	bij familie of vrienden	in woning met dreigende uithuiszetting	onbekend	TOTAAL	per 1.000 inwoners
Bredene	2	0	3	3	11	12	2	1	34	1,88
De Haan	0	0	0	0	1	6	1	0	8	0,63
Gistel	0	0	17	3	0	11	1	0	32	2,61
Ichtegem	0	0	5	0	4	13	1	0	23	1,60
Middelkerke	1	0	3	0	12	6	11	0	33	1,67
Oostende	28	22	77	16	27	242	85	8	505	7,01
Oudenburg	0	0	6	4	2	14	1	0	27	2,72
ander	3	1	9	34	7	18	3	2	77	
onbekend	3	0	1	6	6	17	1	5	39	

Profielkenmerken

Leeftijd (# 778)



Nationaliteit (# 778)



67,5%

Belgische nationaliteit
525

Geboorteland (# 722)

59,6%

geboren in België
460

Bij niet-Belgen (# 252)



17,5% EU-burger
44

79,4% niet-EU-burger
200

Verblijfstatuut (# 248)



29,0%
permanent
verblijf
72



29,8%
tijdelijk
verblijf
74



18,1%
onwettig
verblijf
45



12,1%
in
procedure
30

Top 5 andere geboortelanden (# 312)



Afghanistan
31



Eritrea
26



Syrië
20



Slowakije
16

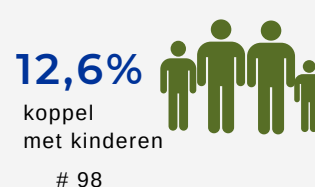
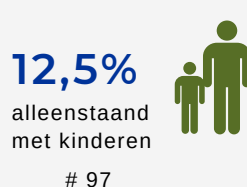
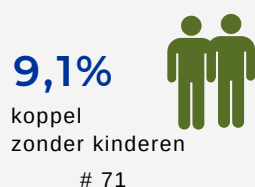
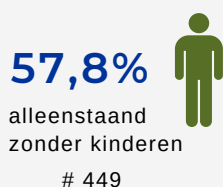


Albanië
14

Huishouden (# 777)

Het huishouden bestaat uit de personen met wie de dak- of thuisloze persoon een verblijfplaats deelt. Het gaat om de personen met wie de persoon samenleeft en om private huishoudens (bv. geen studentenhuizen).

18 personen (2,3%) vormen een huishouden samen met hun ouder(s), voor 16 personen (2,0%) gaat het om een ander familieverband. Voor 28 personen is deze informatie onbekend.



Inkomen (# 778)

Per persoon zijn er meerdere inkomensbronnen mogelijk. 9 personen hebben een ander inkomen (bv. groeipakket, uitkering uit buitenland). Voor 59 personen is het inkomen onbekend.

"120 personen hebben geen inkomen. Dat is echt een grote groep. De cijfers tonen dat het zowel om mensen zonder als met wettig verblijf gaat."



15,4%
geen inkomen
120



18,9%
inkomen uit werk
147



3,0%
informeel inkomen
23



9,6%
werkloosheidsuitkering
75



29,4%
leefloon
229



13,1%
ziekte-invaliditeit
102



5,4%
pensioen
42



4,0%
handicap
31

Gezondheid (vermoeden van) (# 771)**26,5%**geen
gezondheidsproblemen

204

**32,0%**

verslaving

247

**19,5%**chronische
gezondheidsproblemen

150

**32,9%**mentale
gezondheidsproblemen

254

**5,7%**fysieke
beperking

44

**8,2%**verstandelijke
beperking

63

Per persoon zijn er meerdere (vermoedelijke) gezondheidsproblemen mogelijk. Voor 112 personen is deze informatie onbekend. 10 personen hebben andere gezondheidsproblemen.

138 personen (17,9%) kampen met (vermoedelijke) verslavings- en (vermoedelijke) mentale gezondheidsproblemen.

40 personen (5,2%) hebben een (vermoedelijke) verstandelijke beperking en (vermoedelijke) mentale gezondheidsproblemen.

Verleden in een instelling**18,6%**verleden in
psychiatrische
voorziening

144

**11,2%**verleden in
jeugdhulp

87

**19,7%**verleden in
gevangenis

152

241 personen verbleven nooit in één van bovenstaande instellingen.

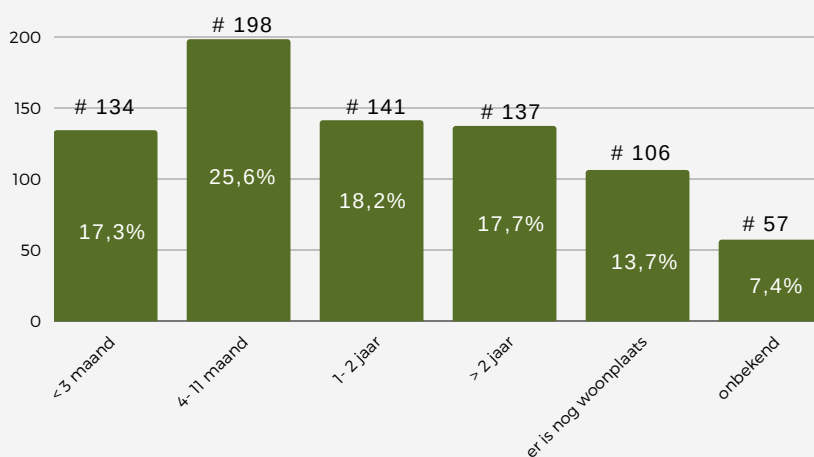
Voor 290 personen is een verleden verblijf in een psychiatrische voorziening onbekend, voor 5 personen ontbreekt deze informatie.

Voor 307 personen is een verleden verblijf in de jeugdhulp onbekend, voor 3 personen ontbreekt deze informatie.

Voor 214 personen is een verleden verblijf in de gevangenis onbekend, voor 7 personen ontbreekt deze informatie.

Kenmerken dak- en thuisloosheid

Duur dak- en thuisloosheid (# 773)



"Eén op drie is al meer dan 1 jaar dak- of thuisloos. Dat is een grote groep."

De personen voor wie er nog een woonplaats is, zijn de personen die binnen de maand hun woning dreigen te verliezen.

Aanleiding (# 771)



23,1%

actie huisbaas
(uithuiszetting)

178



17,0%

relatie-
problemen

131



15,7%

financiële
problemen

121



15,0%

ongeschikte/
onbewoonbare woning

116



12,1%

psychische
problematiek

93

Verslaving (11,7%), immigratie (10,1%), conflict met familie (9,9%), einde huurovereenkomst (7,7%), ontslag uit een instelling (6,0%), (intrafamiliaal) geweld (5,7%), actie huisbaas (renovatie/verkoop) (3,9%), conflict met vrienden (3,6%), werkloosheid (2,9%), overmacht (0,9%), overlijden (0,5%), ander (0,9%), onbekend (9,9%).

Per persoon zijn er meerdere aanleidingen mogelijk.



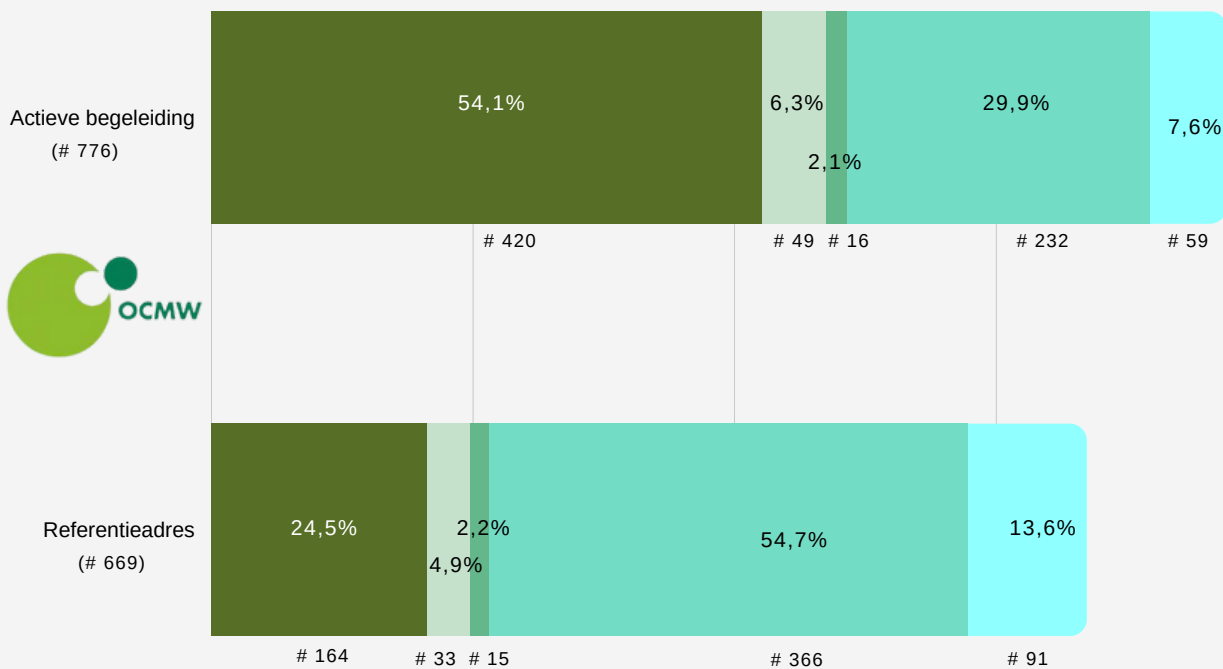
Hulp

485 personen (62,5%) krijgen een actieve begeleiding van een OCMW.

212 personen (31,6%) hebben een referentieadres bij een OCMW.

Personen in een woning met dreigende uithuiszetting maken geen deel uit van deze cijfers.

■ ja, OCMW waar persoon die nacht verbleef ■ ja, ander OCMW binnen de regio
■ ja, ander OCMW buiten de regio ■ neen ■ onbekend



Oekraïense vluchtelingen



- Cijfers geven aantal Oekraïense vluchtelingen weer die dak- of thuisloos zijn volgens ETHOS Light
- Voornamelijk geteld door OCMW
- Vooral vrouwen met kinderen
- 141 personen met een equivalent leefloon
- 12 personen met een inkomen uit vast of tijdelijk werk
- 61 personen met direct betrokken minderjarige kinderen

getelde personen **237**

153
volwassenen



84
kinderen



 **30,7%**
man

 **69,3%**
vrouw

X/? 0,0%

ETHOS Light categorie	Volwassenen # 153	%	Waarvan mannen %	Waarvan vrouwen %	Kinderen # 84	%
1- in openbare ruimte	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
2- in noodopvang	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
3- in opvang en tijdelijk verblijf	65	42,5	36,9	63,1	25	29,8
4- in instelling	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
5- in niet-conventionele ruimte (garage, tent,...)	2	1,3	50,0	50,0	0	0,0
6- bij familie of vrienden	86	56,2	25,9	74,1	59	70,2
7- in woning met dreigende uithuiszetting	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
situatie 28/10 onbekend, dak- of thuisloosheid bevestigd	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0



Reflecties tellende organisaties

01 HOOG AANTAL GETELDE PERSONEN DUIDT OP GROTE PROBLEMATIEK

De dak- en thuislozentelling in de regio Middenkust toont een hoog aantal dak- en thuisloze personen voor een kleine regio. Met meer dan 7 dak- en thuisloze personen per 1000 inwoners kent Oostende een relatief hoog aantal dak- en thuisloze personen, ook in vergelijking met een aantal andere centrumsteden.

02 INTENSTIEF GETELD

Dankzij een nauwgezette coördinatie is er succesvol geteld in de regio. De betrokkenheid van zowel de lokale besturen als de diverse diensten was groot.

Straathoekwerk Oostende bezocht op de teldag zo veel mogelijk gekende verblijfplaatsen om zo de personen te tellen die in de openbare ruimte of in een niet-conventionele ruimte verblijven.

Er werd ook een extra inspanning geleverd om de CLB's en enkele scholen te betrekken in deze telling.

03 HOOG AANTAL DIRECT BETROKKEN KINDEREN

348 minderjarige kinderen zijn net als hun ouder(s) dak- of thuisloos. Zij verblijven voornamelijk in opvang en tijdelijk verblijf of in een woning met dreigende uithuiszetting. Bovendien verblijven 31 kinderen in een niet-conventionele ruimte.

De betrokken diensten vermoeden dat het vaak om grote gezinnen gaat. Van de 348 kinderen maakt 60% deel uit van een gezin met minstens 3 minderjarige kinderen.

04 AANWEZIGHEID WOONWAGENS EN VAKANTIEWONINGEN

Regio Middenkust kenmerkt zich door een grote aanwezigheid van campings, woonwagens en vakantiewoningen. Ook al werd in deze categorie een relatief hoog aantal personen meegeteld, toch vermoeden betrokken diensten dat deze resultaten een onderschatting zijn van het werkelijke aantal personen in deze verblijfplaatsen.

05 ONDERSCHATTING AANTAL PERSONEN IN ONWETTIG VERBLIJF

45 dak- of thuisloze personen hebben geen wettig verblijf in België. Volgens de betrokken diensten gaat het echter om een onderschatting van deze groep. Volgens hen komen deze personen a priori met weinig diensten in aanraking.